

Punkt 6: SSÆ - Årsberetning 2022 om magtanvendelse på voksen- og ældreområdet

23-005828

Resumé

I denne sag forelægges den årlige redegørelse for antallet af ansøgninger og indberetninger om magtanvendelse på voksen- og ældreområdet for 2022. Lejre Kommune har modtaget i alt 890 indberetninger om magtanvendelse i 2022.

Der er utvivlsomt tale om en markant stigning sammenlignet med tidligere år - dog relaterer 699 ud af de 890 indberetninger sig til én konkret borger, hvor der har været anvendt bløde stofseler på daglig basis for at forhindre alvorlig faldskade fra en kørestol. Det er lovkrav, at der sker registrering og indberetning på et særligt indberetningsskema, hver gang en stofsele påsættes uden et gyldigt samtykke fra borger.

En evaluering fra Social- og Boligstyrelsen om de nye regler om magtanvendelser viser, at antallet af indberetninger om magtanvendelser har været markant stigende fra 2019 til 2022 på landsplan.

Indstilling

Direktionen indstiller:

1. at redegørelsen vedrørende magtanvendelser sendes til høring i Handicaprådet og Ældrerådet

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen

Sagsfremstilling

Der skal udarbejdes en årlig redegørelse om magtanvendelse på voksen- og ældreområdet.

Redegørelsen skal forelægges for Kommunalbestyrelsen, jf. § 15, stk. 2 i bekendtgørelse om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne mv.

Procedure for ansøgning og registrering om magtanvendelse:

Magtanvendelsesbestemmelserne i servicelovens §§ 124-136f finder anvendelse over for personer med betydelig og varig psykisk funktionsevne, som får personlig og praktisk hjælp eller socialpædagogisk bistand af kommunen. Nogle af bestemmelserne omfatter alene udviklingshæmmede eller hjerneskadede, mens andre alene omfatter personer med demens.

Magtanvendelse må som udgangspunkt kun ske efter en forudgående ansøgning og godkendelse fra kommunen.

Nogle indgreb efter magtanvendelsesreglerne foretages af personalet akut, uden at der er

truffet en forudgående afgørelse af Kommunalbestyrelsen. Disse indgreb kan påklages til Kommunalbestyrelsen.

Hovedparten af magtanvendelse og indgreb skal registreres og indberettes til kommunen med henblik på relevant opfølgning.

Der er ikke krav om registrering og indberetning til kommunen ved fastsættelse af husordener, anvendelse af fysisk guidning og anvendelse af tryghedsskabende velfærdsteknologi over for borgere, der ikke modsætter sig anvendelsen (kun borgere med en erhvervet og fremadskridende mental svækkelse, eksempelvis demens).

Status for magtanvendelser i 2022:

Tabellerne dækker over:

ansøgning om magtanvendelse: Personale/leder kan søge om en tidsbegrænset tilladelse til at gøre brug af magt i en bestemt situation

indberetning om godkendt magtanvendelse: Personale indberetter om brugen af en konkret episode om magtanvendelse, når kommunen forinden har givet tilladelse til at gøre brug af magt

indberetning af ikke-forhåndsgodkendt magtanvendelse: Personale indberetter om brugen af en konkret episode om magtanvendelse, når kommunen ikke forinden har givet tilladelse til at gøre brug af magt (eks. akut fastholdelse eller føren).

Status for magtanvendelse 2022 - voksenområdet (Center for Job og Social):

Nedenfor er angivet antallet af ansøgninger og indberetninger om magtanvendelse over for Lejre-borgere med betydelige og varigt nedsat psykisk funktionsevne, som er visiteret til enten et ophold på et botilbud efter servicelovens §§ 107 eller 108 eller en almenbolig efter almenboliglovens § 105 (se bilag 1 i sagen).

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ansøgning om magtanvendelse	1	1	33	0	2	4	6
Indberetning om godkendt magtanvendelse	2	14	7	0	0	208	765
Indberetning om magtanvendelse uden godkendelse	55	129	120	46	17	50	108
I alt	57	143	127	46	17	258	873

Status for magtanvendelse 2022 - ældreområdet (Center

for Velfærd og Omsorg)

Nedenfor er angivet antallet af ansøgninger og indberetninger om magtanvendelse over for Lejre-borgere med betydelige og varigt nedsat psykisk funktionsevne, som er visiteret til enten et ophold på et botilbud efter servicelovens §§ 107 eller 108 eller en almenbolig efter almenboliglovens § 105 (se bilag 2i sagen).

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ansøgning om magtanvendelse	2	9	2	4	0	1	1
Indberetning om godkendt magtanvendelse	0	9	28	11	0	0	0
Indberetning om magtanvendelse uden godkendelse	1	7	10	14	0	1	1
Indberetning om fastholdelse i hygiejnesituationer (nye regler pr. 1/1-2020)	-	-	-	-	4	1	16
I alt	1	16	38	25	4	2	17

Udtalelser

Skal sendes i høring hos Handicaprådet og Ældrerådet.

Administrationens vurdering

Der har været en markant stigning i antallet af indberetninger i 2022 sammenlignet med de forudgående år. På handicap/voksenområdet kan den massive stigning bl.a. tilskrives én konkret borger, hvor der er gjort brug af bløde stofseler på daglig basis grundet faldrisiko. Forvaltningen er i løbende i dialog omkring den pågældende borger med botilbuddet, men der er ikke udsigt til, at indberetningerne vil ændre sig, da der er et vedvarende behov for brugen af stofseler grundet faldrisiko.

Der har også være en mindre stigning i indberetninger af magtanvendelse på ældreområdet. Der har været i alt 17 registreringer og indberetninger på akut magtanvendelse, herunder 16 på kortvarig fastholdelse i personlighygge situationer. Der har i dette tilfælde været tæt sparring mellem afdeling, teamleder og demenskoordinator for at arbejde målrettet med forebyggelse - primært gennem arbejdet med personcentreret omsorg i plejen.

Der arbejdes fortsat på at italesætte vigtigheden af opmærksomhed på anvendelse af magtanvendelse, på tværs i hele organisationen. Generelt opleves det at både ledere og medarbejdere er mere opmærksomme på magtanvendelse. Der kommer flere henvendelser end tidligere, og demenskoordinatorerne i Center for Velfærd og Omsorg støtter op om personalet, hvis der opstår tvivl om, hvorvidt en hændelse eller plejen i konkrete borgerforløb er forbundet med indgreb, der bør indberettes som magtanvendelse. Kvartalsvis indrapporterer demenskoordinatorerne indberetninger til leder af Sundhed og Udvikling, der tager dette med videre til den samlede ledergruppe.

Den elektroniske indberetning i omsorgsjournalen NEXUS er implementeret. Der afventes på nuværende tidspunkt, at der fra KMD oprettes mulighed for elektronisk § 141-handleplan, da dette er et lovpligtigt skema, der skal arbejdes med for at sikre, at kortvarig fastholdelse i personligheds-situationer undgås i fremtiden.

En evaluering fra Social- og Boligstyrelsen fra 24. august 2023 viser, at der på landsplan også er sket en markant stigning i antallet af magtanvendelser. På handicapområdet er der tale om mere end en fordobling, og det anføres i evalueringen, at stigningen blandt andet kan tilskrives de reviderede regler om indberetning via et særligt skema.

Evalueringen kan læses her: <https://sbst.dk/nyheder/2023/magtanvendelsesreglerne-er-blevet-evalueret>.

Bilag

Bilag 1 - Voksenområdet

Bilag 2 - Ældreområdet